

sammen med Finansministeren — han være, hvem han vil —, saa vilde deres sammenlagte Magt være saa stor, at ingen privat Bank vilde kunne modstaa den. Hvis man kan forudsætte, at en Finansminister paa Nationalbankens Initiativ i Øjeblikket vilde unddrage en enkelt Bank de Midler, som nu indsættes af Staten i Banken, saa vilde dette ikke alene ved selve det, at Pengemidlerne unddroges den, men ogsaa ved det symbolske, der laa i, at en enkelt Bank ikke mere fik Pengemidler til Raadighed, som tidligere havde været den tilstillede fra Statens Side, have en saadan Betydning, at det hurtigt vilde mærkes for Bankens Vedkommende og i det almindelige Omdømme.

Men jeg kan ikke komme bort fra dette, at Nationalbanken er stillet saaledes, at den kan gøre sig til Pligt at gribe ind, og den kan gribe ind, i alt Fald naar den vil operere sammen med Staten. Dog paa en saadan Samvirken tror jeg ikke der har været noget Eksempel, og heller ikke er der fra Nationalbankens Side, saavidt jeg ved, nogen Sunde sket nogen Opfordring til Finansministeren om Samarbejde.

Jeg vil dertil føje, at Nationalbanken staar overordentlig sikkert efter at have faaet den Oktroj vedtagen her i Rigsdagen, som for faa Aar siden blev lovfæstet. Men jeg tror ogsaa, at hvis denne Forhandling skulde genoptages, hvis man atter skulde forhandle her paa Rigsdagen om Nationalbankens Oktroj, vilde man neppe faa den samme vedtagen som den Gang. Jeg tænker, at allerede nu ser man noget anderledes paa denne Sag, og der var ogsaa den Gang et stærkt Pres, som gjorde sig gældende, og som øvede sin Indflydelse paa disse Forhold. Naturligvis kan Nationalbanken ræsonnere som saa: Nu have vi Oktrojen vedtagen for et Tidsrum af henvend 30 Aar, og vi have altsaa ikke Grund til at befrygte nogen Forandring i vor Stilling. Overfor dette vil jeg altsaa kun sige, at det er ikke en Pligt, man i og for sig kan lægge paa Nationalbanken, at gribe ind med sin Indflydelse paa Grund af sine Særrettigheder baade i almindelige Tider og ved de Vanskeligheder, der kunne være under Kriseforhold og lignende, men at det ikke vilde være nogen urimelig Opgave for Nationalbankens egen Direktion at stille sig.

Til sidst har denne Erklæring en Bemærkning om, hvad jeg ytrede her i Tinget om, hvorledes Nationalbanken havde stillet sig i et ganske særligt Tilfælde overfor Staten, nemlig med Hensyn til det

midlertidige Laans Optagelse i Slutningen af forrige Aar. Der forelaa ganske sikkert den Gang efter Opfordring fra Finansministeriet en Art Tilbud fra Nationalbanken, men om dette Tilbud vil jeg sige, at det med Hensyn til Laanesummens Størrelse, med Hensyn til Laanetiden og endelig med Hensyn til den Diskonto, der skulde betales, var saaledes, at det i Virkeligheden maatte betragtes som en Afvisning fra Nationalbankens Side. I Stedet for et Aar stillede man Staten nogle faa Maaneder i Udsigt, indenfor hvilke Laanesummen skulde tilbagebetales. Med Hensyn til Summen tilbød man Staten $\frac{2}{3}$ af, hvad den ønskede. Med Hensyn til Renten fordrede man $1\frac{1}{2}$ pCt. mere i Diskonto, end Staten senere opnaaede. Under disse Forhold var der fra Finansministeriets Side ingen Grund til at fortsætte en Forhandling, som var begyndt med en saadan Stilling fra Nationalbankens Side overfor Finansministeriet.

Jeg har udbedt mig den højtærede Formands Tilladelse til at gøre disse Bemærkninger og takker for Tilladelsen. Jeg har ment, at da Ytringerne fra mig vare fremkomne i dette høje Ting, var der nogen Grund for mig til ogsaa, efter at Nationalbanken gennem Bladene har udstedt en Erklæring, der sikkert er læst af alle i denne Sag interesserede, at fremkomme med nogle Modbemærkninger her i Tinget.

Holger Petersen: Jeg skal tillade mig at gøre nogle Bemærkninger i Anledning af de Udtalelser, der faldt fra den højtærede Finansminister, og da begynde med det sidste, nemlig med de Forhandlinger, der fandt Sted, da Finansministeriet henvendte sig til Nationalbanken om et Laan. Forespørgselen om dette Laan fremkom skriftligt og lød paa, at Finansministeriet ønskede at laane 20 Mill. Kr. paa $2\frac{1}{2}$ Aar. (*Finansministeren* [Brandes]: Paa $2\frac{1}{2}$ Aar?) Paa $2\frac{1}{2}$ Aar. (*Finansministeren* [Brandes]: Nej.) Jo, bestemt; det findes skriftligt med Statsgældsdirektørens Underskrift. Nationalbankens Svar gik ud paa, at man var villig til at laane Staten 10 Mill. Kr. foreløbig paa 5 Maaneder, jeg tror til 1. Marts. Brevet var vistnok fra November, og man vilde altsaa udlane Pengene indtil Marts Maaned, hvorefter man kunde optage yderligere Forhandlinger, dels om Fornyelsen af dette Laan, dels om et yderligere. Med Hensyn til Renten stillede man sig paa det Standpunkt, at man sagde, at Banken maatte kræve, at der blev betalt den almindelige